

Kurs-PM HT 2026

AK205V Riskfilosofi för yrkesverksamma, 2,5 hp

Rubriker markerade med asterisk (*) är hämtade från kursplanen. Övriga avsnitt beskriver det här kurstillfället. Datumen i kurs-PM:et gäller, och eventuella ändringar meddelas i Canvas.

Kurstillfälle

HT 2026 (startdatum 26 oktober 2026, svenska). Kurstillfället pågår till och med 11 januari 2027 och ges på distans i period 2, med studietakt 17 %. All undervisning ges på Zoom.

Undervisningsspråk

Svenska. Kurslitteraturen är på engelska, och förberedelsesvaren får skrivas på svenska eller engelska.

Ges av

ABE/Filosofi

Innehåll och lärandemål

Kursinnehåll *

- Olika riskbegrepp, risk och osäkerhet.
- Filosofiska aspekter på probabilistisk riskanalys.
- Värden i vetenskap och beslutsfattande.
- Försiktighetsprincipen.
- Risker och hållbarhet.
- Risker och etik.

Undervisningen utgörs av online-möten med stort inslag av diskussioner mellan deltagarna. Inför varje möte lämnar deltagarna in hemuppgifter.

Lärandemål *

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- redovisa och förklara olika definitioner av risk och osäkerhet,
- redogöra för riskanalysens grunder,
- använda arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, för att analysera risker och osäkerheter,
- diskutera etik- och hållbarhetsaspekter i analyser och beslutsfattande om risker och osäkerheter.

Lärandeaktiviteter

Kursen startar 26 oktober. Den första veckan har inga schemalagda tillfällen och är till för att komma i gång med läsningen inför seminarium 1. Undervisningen börjar med föreläsning 1 måndag 2

november, och kursveckorna räknas därifrån. Kursvecka 1 är 2–8 november (vecka 45) och kursvecka 6 är 7–13 december (vecka 50).

Kursen består av tre föreläsningar och tre seminarier. Inför varje seminarium läser du tre texter och lämnar in skriftliga svar på förberedelsefrågor, och på seminariet diskuterar ni texterna och era svar. Efter seminariet lämnar du in en uppdaterad version av dina svar, där du visar vad du har ändrat efter diskussionen.

Föreläsningarna är inte obligatoriska och spelas in. Seminarierna har obligatorisk närvaro. Du kan missa ett av de tre seminarierna och ändå bli godkänd, men då gör du en kompletteringsuppgift.

Ord som används i kurs-PM:et

- **Förberedelsesvar:** dina skriftliga svar på förberedelsefrågorna inför ett seminarium.
- **Uppdaterade svar:** dina förberedelsesvar reviderade efter seminariet, med ändringarna markerade.
- **Kompletteringsuppgift:** en uppgift som ersätter ett missat seminarium.
- **Komplettering:** att i efterhand lämna in något som saknas eller rätta något som inte har godkänts. Fristerna står under *Komplettering och omexamination*.

Pedagogiskt upplägg

Kursen bygger på så kallad flipped learning. Du läser texterna och formulerar dina egna svar före seminariet, och seminarietiden används till att pröva och fördjupa svaren tillsammans med andra. Föreläsningarna introducerar seminariets tema och texter.

Kursen vänder sig till yrkesverksamma. Det är en fördel om du kopplar texterna till risker som du möter i ditt arbete, men det är inget krav.

Förberedelsesvaren ska visa att du har läst texterna noga och arbetat med frågorna. De är underlag för diskussionen på seminariet, och du kan bli godkänd även om du är osäker på ett svar.

Förväntad arbetsinsats

Kursen omfattar 2,5 högskolepoäng, vilket motsvarar omkring 67 timmars arbete. Siffrorna är planeringsvärden.

Aktivitet	Timmar
Tre föreläsningar	6
Tre seminarier	6
Läsning och förberedelsefrågor, 15 per seminarium	45
Uppdaterade svar efter seminariet, 3 per seminarium	9
Presentation i forumet och introduktion till Canvas	1
Summa	67

Förslag på veckoplan

Kursens genomsnittliga takt är 6–7 timmar i veckan, men seminarieveckorna är tyngre. Börja läsa inför nästa seminarium direkt efter det föregående, och planera in tiden i förväg.

Vecka	Datum	Det viktigaste	Timmar
v. 44	26 okt – 1 nov	Börja läsa inför	3

		seminarium 1, presentera dig i forumet	
Kursvecka 1 (v. 45)	2–8 nov	Föreläsning 1, läsning inför seminarium 1	8
Kursvecka 2 (v. 46)	9–15 nov	Svar till seminarium 1, seminarium 1	9
Kursvecka 3 (v. 47)	16–22 nov	Föreläsning 2, uppdaterade svar till seminarium 1, läsning inför seminarium 2	9
Kursvecka 4 (v. 48)	23–29 nov	Svar till seminarium 2, seminarium 2	13
Kursvecka 5 (v. 49)	30 nov – 6 dec	Föreläsning 3, uppdaterade svar till seminarium 2, läsning inför seminarium 3	9
Kursvecka 6 (v. 50)	7–13 dec	Svar till seminarium 3, seminarium 3	13
Kursvecka 7 (v. 51)	14–20 dec	Uppdaterade svar till seminarium 3	3
		Summa	67

Planen förutsätter att du lämnar in de uppdaterade svaren onsdagen efter varje seminarium, medan diskussionen är färsk. Då är kursen klar före jul.

Detaljplanering

Föreläsningar

Föreläsning 1 – Riskkontologi och riskvetenskap (Per Wikman Svahn) börjar med en kursintroduktion och praktisk information. Den tar sedan upp vad som menas med risk, skillnaden mellan risk, osäkerhet och djup osäkerhet, vetenskaplig kunskap om risker och värden i vetenskap och riskhantering.

Föreläsning 2 – Riskkvantifiering och etiska aspekter på riskhantering (Fredrik Olsson) tar upp avvägningar mellan risker och annat, problemen med kostnads-nyttoanalys, problemen med osäkra modeller för beslutsfattande och etiska aspekter på riskhantering.

Föreläsning 3 – Försiktighetsprincipen, osäkerhet och okunskap (Ingvar Mattsson) tar upp försiktighetsprincipen, vad vi kan veta om framtiden och beslut under osäkerhet och okunskap.

Föreläsningarna är frivilliga men rekommenderas starkt, eftersom de introducerar texterna till det seminarium som följer. Föreläsningarna spelas in och läggs upp i Canvas.

Seminarier

För att bli godkänd på ett seminarium ska du

1. lämna in dina förberedelsesvar i Canvas senast torsdag kl. 23.59, dagen före seminariet,
2. delta aktivt i seminariet på Zoom, och
3. lämna in uppdaterade svar senast onsdagen efter seminariet kl. 23.59 och få dem godkända.

Att delta aktivt betyder att du är med under hela seminariet med kameran på och tar del i diskussionen i din grupp. Är du borta högst tio minuter, till exempel för att uppkopplingen bryts, räknas det inte som frånvaro. Skriv då till läraren i Zoom-chatten eller per mejl. Är du borta längre räknas seminariet som missat.

Deadline för förberedelsesvaren är fast, eftersom de är underlag för seminariet. Kommer svaren in för sent, eller missar du seminariet, gör du en kompletteringsuppgift, se *Om något kommer sent eller saknas*.

Förberedelsesvaren bedöms bara för fullständighet: det ska finnas ett allvarligt menat svar på varje fråga, som visar att du har läst och arbetat med texten.

På seminariet redovisar ni era svar och diskuterar dem i grupper och i helklass.

Seminarium 1 – Riskkontologi och riskvetenskap (Per Wikman Svahn): Hansson 2005, Hansson & Aven 2014 och Douglas 2000.

Seminarium 2 – Riskkvantifiering och etiska aspekter på riskhantering (Fredrik Olsson): Hansson 2007, Hansson 2003 och Roeser 2006.

Seminarium 3 – Försiktighetsprincipen, osäkerhet och okunskap (Ingvar Mattsson): Sandin m.fl. 2002, Hansson 2009 och Aven 2013.

Fullständiga referenser finns under *Kurslitteratur*. Förberedelsefrågorna till seminarium 1 finns i Canvas vid kursstart, och frågorna till seminarium 2 och 3 publiceras senast vid föreläsningen före seminariet.

Uppdaterade svar efter seminariet

Efter varje seminarium lämnar du in en uppdaterad version av dina förberedelsesvar. Det är en egen uppgift i Canvas, skild från förberedelsesvaren: i Canvas heter uppgifterna Sem 1.1, 2.1 och 3.1 för svaren före seminariet och Sem 1.2, 2.2 och 3.2 för de uppdaterade svaren. Lämna alltså inte in den uppdaterade versionen som en ny version i samma uppgift som förberedelsesvaren.

De uppdaterade svaren ska vara inlämnade senast onsdagen efter seminariet kl. 23.59, det vill säga 18 november, 2 december och 16 december.

Det ska synas vad du har ändrat efter seminariet. Markera ändringarna i texten, till exempel med färg eller spårade ändringar, och skriv överst några rader om vad du har ändrat och varför: en invändning som kom upp i diskussionen, ett begrepp som du nu förstår annorlunda eller ett argument som du vill stärka. Har du låtit ett svar stå kvar oförändrat skriver du kort varför det håller.

De uppdaterade svaren bedöms som godkända eller inte godkända. De är godkända när de visar att du har tagit hänsyn till diskussionen på seminariet. Godkänns de inte får du besked i Canvas och kan komplettera inom två veckor från beskedet.

Inlämningar och deadlines

Vad	Senast
Presentation av dig själv i diskussionsforumet	måndag 2 november, före föreläsning 1
Sem 1.1 Förberedelsesvar, seminarium 1	torsdag 12 november kl. 23.59
Sem 1.2 Uppdaterade svar, seminarium 1	onsdag 18 november kl. 23.59
Sem 2.1 Förberedelsesvar, seminarium 2	torsdag 26 november kl. 23.59
Sem 2.2 Uppdaterade svar, seminarium 2	onsdag 2 december kl. 23.59
Sem 3.1 Förberedelsesvar, seminarium 3	torsdag 10 december kl. 23.59

Sem 3.2 Uppdaterade svar, seminarium 3	onsdag 16 december kl. 23.59
Eventuell kompletteringsuppgift	torsdag 7 januari kl. 23.59

Vad som händer om något kommer sent eller saknas sammanfattas i en tabell under *Examination och slutförande*.

Schema

Vecka	Dag	Tid	Tillfälle	Lärare
45	Måndag 2 november	15.00–17.00	Föreläsning 1	Per Wikman Svahn
46	Fredag 13 november	13.00–15.00	Seminarium 1	Per Wikman Svahn
47	Måndag 16 november	15.00–17.00	Föreläsning 2	Fredrik Olsson
48	Fredag 27 november	13.00–15.00	Seminarium 2	Fredrik Olsson
49	Måndag 30 november	15.00–17.00	Föreläsning 3	Ingvar Mattsson
50	Fredag 11 december	13.00–15.00	Seminarium 3	Ingvar Mattsson

Alla tillfällen ges på Zoom. Länkarna finns i Canvas, som öppnar senast vid kursstart, och skickas också ut med mejl. Kurstillfället slutar 11 januari 2027.

I KTH:s schema kan det stå ett tentamenspass måndag 4 januari kl. 14–16. Det gäller inte den här kursen. Kursens sista ordinarie inlämning är de uppdaterade svaren till seminarium 3, onsdag 16 december.

Förberedelser inför kursstart

Särskild behörighet *

120 hp högskolestudier

Registrering och Canvas

Registrera dig på kursen enligt [KTH:s anvisningar om kursregistrering](#). Kursrummet finns i Canvas, som du når via Personliga menyn på kth.se. Skriv en kort presentation av dig själv i diskussionsforumet innan föreläsning 1, och börja gärna läsa inför seminarium 1 redan första veckan.

Du behöver en dator med kamera, mikrofon och [Zoom](#).

Kurslitteratur

Seminarium 1 – Riskkontologi och riskvetenskap

- Hansson, S. O. (2005). Seven myths of risk. *Risk Management* 7(2), 7–17.
<https://doi.org/10.1057/palgrave.rm.8240209>
- Hansson, S. O. & Aven, T. (2014). Is risk analysis scientific? *Risk Analysis* 34(7), 1173–1183.
<https://doi.org/10.1111/risa.12230>

- Douglas, H. (2000). Inductive risk and values in science. *Philosophy of Science* 67(4), 559–579. <https://doi.org/10.1086/392855>

Seminarium 2 – Riskkvantifiering och etiska aspekter på riskhantering

- Hansson, S. O. (2007). Philosophical problems in cost–benefit analysis. *Economics & Philosophy* 23(2), 163–183. <https://doi.org/10.1017/S0266267107001356>
- Hansson, S. O. (2003). Ethical criteria of risk acceptance. *Erkenntnis* 59(3), 291–309. <https://doi.org/10.1023/A:1026005915919>
- Roeser, S. (2006). The role of emotions in judging the moral acceptability of risks. *Safety Science* 44(8), 689–700. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2006.02.001>

Seminarium 3 – Försiktighetsprincipen, osäkerhet och okunskap

- Sandin, P., Peterson, M., Hansson, S. O., Rudén, C. & Juthe, A. (2002). Five charges against the precautionary principle. *Journal of Risk Research* 5(4), 287–299. <https://doi.org/10.1080/13669870110073729>
- Hansson, S. O. (2009). From the casino to the jungle. *Synthese* 168(3), 423–432. <https://doi.org/10.1007/s11229-008-9444-1>
- Aven, T. (2013). On how to deal with deep uncertainties in a risk assessment and management context. *Risk Analysis* 33(12), 2082–2091. <https://doi.org/10.1111/risa.12067>

Artiklarna är tillgängliga via KTH:s bibliotek när du är inloggad och läggs också upp i Canvas.

Stöd för studenter med funktionsnedsättning

Har du en dokumenterad, varaktig funktionsnedsättning kan du ansöka om stöd via [Funka](#). Ansök i god tid och kontakta kursansvarig om ett beviljat stöd behöver beaktas i kursen.

Examination och slutförande

Betygsskala *

P, F

Examination *

- INL1 - Skriftliga inlämningsuppgifter, 2,5 hp, betygsskala: P, F

Examinator beslutar, baserat på rekommendation från KTH:s handläggare av stöd till studenter med funktionsnedsättning, om eventuell anpassad examination för studenter med dokumenterad, varaktig funktionsnedsättning.

Examinator får medge annan examinationsform vid omexamination av enstaka studenter.

När kurs inte längre ges har student möjlighet att examineras under ytterligare två läsår.

Övriga krav för slutförande *

Aktivt seminariedeltagande.

Kurstillfallets krav för godkänt

För godkänt (P) på INL1 och på kursen krävs

- godkänt på alla tre seminarierna, direkt eller genom en godkänd kompletteringsuppgift, och

- godkända uppdaterade svar till de seminarier som du har deltagit i.

Alla lärandemål examineras i INL1. Du visar i förberedelsesvaren, diskussionerna och de uppdaterade svaren att du kan redogöra för och använda texternas begrepp och argument. Bedömningen är godkänd eller underkänd, och resultatet rapporteras när alla delar är godkända.

Redovisning av hjälp och AI

Du får använda AI när du arbetar med texterna och skriver dina svar, också för att formulera och översätta text. Tänkandet ska vara ditt, och du ansvarar för allt innehåll. På seminariet presenterar och försvarar du dina svar inför andra.

Avsluta varje inlämning med en rad om vilken hjälp du har fått, från personer eller AI-verktyg, och hur du har använt den. "Jag har inte använt AI eller annan hjälp" är ett fullständigt svar när det stämmer.

Om något kommer sent eller saknas

Del	Deadline	Om den kommer sent eller saknas
Förberedelsesvar (Sem X.1)	torsdag före seminariet kl. 23.59	Deadline är fast. Svar som kommer in senare kräver kompletteringsuppgift.
Deltagande i seminarium	seminariet	Missat seminarium, eller frånvaro längre än tio minuter, kräver kompletteringsuppgift.
Uppdaterade svar (Sem X.2)	onsdag efter seminariet kl. 23.59	Ingen kompletteringsuppgift, men de ska vara inlämnade senast torsdag 7 januari.
Kompletteringsuppgift	torsdag 7 januari kl. 23.59	Ska vara inlämnad senast 1 februari. Resultatet rapporteras när den är godkänd.

Kompletteringsuppgiften

Kompletteringsuppgiften ersätter ett missat seminarium. Den gäller också när förberedelsesvaren har kommit in efter deadline. Du granskar skriftligt två anonymiserade förberedelsesvar från seminariet och jämför dem med dina egna, sammanlagt omkring 500 ord. Instruktioner finns i Canvas. Kompletteringsuppgiften ersätter både seminariet och de uppdaterade svaren för det seminariet, och den bedöms som godkänd eller inte godkänd.

Du kan göra kompletteringsuppgift för högst ett seminarium, eftersom kursplanen kräver aktivt seminariedeltagande. Missar du ett andra seminarium på grund av sjukdom eller annat giltigt skäl kontaktar du kursansvarig så snart som möjligt, och examinator kan då medge en kompletteringsuppgift till. Annars kan du inte bli godkänd under det här kurstillfället, och du gör de seminarier som saknas vid nästa kurstillfälle, hösten 2027.

Komplettering och omexamination

Vad	Besked senast	Komplettera senast
Uppdaterade svar som inte godkänts	inom två veckor från deadline, för seminarium 3 senast fredag 8 januari	två veckor efter beskedet

Kompletteringsuppgift som inte godkänts	fredag 15 januari	två veckor efter beskedet
Delar som saknas	–	måndag 1 februari 2027

Det som inte är inlämnat 1 februari examineras vid nästa kurstillfälle, hösten 2027. Omexamination kan göras vid nästa ordinarie kurstillfälle.

Etiskt förhållningssätt *

- Vid grupparbete har alla i gruppen ansvar för gruppens arbete.
- Vid examination ska varje student ärligt redovisa hjälp som erhållits och källor som använts.
- Vid muntlig examination ska varje student kunna redogöra för hela uppgiften och hela lösningen.

Kontakter

Kommunikation med lärare

Frågor om kursen och examinationen mejlar du till Per Wikman Svahn, per.wikman@abe.kth.se. Räkna med svar inom två arbetsdagar, utom under jul och nyår, 21 december – 3 januari. Frågor om ett visst seminarium kan du ställa till den lärare som håller det via Canvas. Administrativa frågor om antagning, registrering och resultat skickar du till kursexp@abe.kth.se. Skriv kurskoden AK205V i ämnesraden. Instruktioner, inlämningar och eventuella ändringar publiceras i Canvas.

Efter kursen får du en kursenkät, och kursanalysen publiceras på kursens sida på kth.se.

Kursansvarig

Per Wikman Svahn

Lärare

Per Wikman Svahn

Fredrik Olsson

Ingvar Mattsson

Examinator

John Cantwell